

Các hiệp định thương mại tự do của Việt Nam với các nước

Asia Business Consulting

Các hiệp định thương mại tự do của Việt Nam với các nước

Từ những năm đầu của thập niên 1990, song song với quá trình toàn cầu hoá, chủ nghĩa khu vực (regionalism) đã có sự phát triển mạnh mẽ cả về lượng và về chất. Trước đó, chủ nghĩa khu vực thường mang hình thái khu vực mậu dịch tự do (Free Trade Area) nhưng kể từ thập niên 1990, hình thái FTA (Free Trade Agreement) song phương hoặc nhiều bên trở nên phổ biến hơn, với phạm vi hợp tác rộng hơn, không chỉ giới hạn trong việc thực hiện tự do hóa thương mại hàng hóa, dịch vụ mà còn cả xúc tiến và tự do hoá đầu tư, hợp tác chuyển giao công nghệ, thuận lợi hóa thủ tục hải quan, xây dựng năng lực và nhiều nội dung mới khác như lao động, môi trường.

Trong bối cảnh mở cửa giao thương quốc tế như hiện nay, Việt Nam đã và đang rất nỗ lực trong việc tiếp cận, đàm phán và ký kết các Hiệp định thương mại tự do với các nước trên thế giới.

Nỗ lực của Việt Nam phải kể đến bắt đầu từ năm 1992 khi Việt Nam tham gia Hiệp ước Thân thiện và Hợp tác Đông Nam Á (TAC) và trở thành Quan sát viên, tham dự các Hội nghị Bộ trưởng ASEAN hàng năm. Đến năm 1995, Việt Nam chính thức gia nhập ASEAN và trở thành thành viên thứ 7 của tổ chức này.

Tiếp tục với mục tiêu tăng cường quan hệ hợp tác sâu rộng với thế giới, trong năm 1995, Việt Nam đã đệ đơn xin gia nhập Tổ chức kinh tế thế giới WTO. Sau 11 năm tiến hành hàng loạt các cuộc đàm phán song phương, đa phương và tham vấn, năm 2006, WTO đã chính thức kết nạp Việt Nam vào WTO. Năm 2007, WTO nhận được quyết định phê chuẩn chính thức của Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam. Kể từ đây, Việt Nam trở thành thành viên đầy đủ của WTO, chính thức bắt tay vào công cuộc tăng cường, thúc đẩy hơn nữa hội nhập kinh tế quốc tế.

Bên cạnh các Hiệp định Thương mại khu vực (RTA), các hiệp định thương mại tự do (FTA) cũng đang trở thành xu hướng trên thế giới. Chính phủ của nhiều quốc gia trên thế giới đã ký kết, đang đàm phán, hoặc dự tính các hiệp định đầu tư và thương mại tự do song phương, đa phương mới. Và Việt Nam cũng không phải là ngoại lệ đối với làn sóng này. Tính đến năm 2019, Việt Nam đã ký kết, thực hiện và đang tiến hành đàm phán tổng cộng 16 Hiệp định Thương mại Tự do (FTAs) cả với tư cách là thành viên của khu vực ASEAN cũng như tư cách độc lập.

Cho đến nay, Việt Nam đã ký kết và thực hiện 11 FTA, đã ký kết và đang trong thời gian phê chuẩn 1 FTA, vừa kết thúc

đàm phán 1 FTA và đang đàm phán 3 FTA khác.

- Trong 11 FTA đã ký kết và thực thi có 6 FTA ký kết với tư cách là thành viên ASEAN (gồm AFTA, 5 FTA giữa ASEAN với các đối tác Trung Quốc, Hàn Quốc, Ấn Độ, Nhật Bản, Úc và New Zealand), 4 FTA ký kết với tư cách là một bên độc lập của hiệp định song phương (Chile, Nhật Bản, Hàn Quốc, Liên minh kinh tế Á-Âu), và một FTA vừa có mới có hiệu lực từ 14/01/2019 là CPTPP với tư cách là thành viên của một hiệp định đa phương.

- Một FTA đã ký kết và đang trong thời gian phê chuẩn là FTA ASEAN với Hồng Kông

- Ba FTA đang trong quá trình đàm phán bao gồm: Hiệp định đối tác kinh tế toàn diện khu vực (RCEP), FTA Việt Nam - Israel và FTA với Khối thương mại tự do châu Âu (EFTA bao gồm 4 nước: Thụy Sĩ, Na Uy, Iceland, Liechtenstein).

- Riêng đối với Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - EU, ngày 01/12/2015 Hiệp định này đã chính thức kết thúc đàm phán và đến ngày 01/02/2016 văn bản hiệp định đã được công bố. Ngày 26/6/2018, một bước đi mới của EVFTA được thống nhất. Theo đó, EVFTA được tách làm hai Hiệp định, một về thương mại và một về đầu tư. Cũng trong ngày này, hai Bên công bố chính thức hoàn tất việc rà soát pháp lý đối với Hiệp định Thương mại. Tuy nhiên, với Hiệp định bảo hộ đầu tư (nay có tên là IPA), hai Bên mới chỉ kết thúc những thảo luận ban đầu. Hiệp định này được ký kết và có hiệu lực trong thời gian tới dự báo sẽ thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển kinh tế của Việt Nam đặc biệt là trong lĩnh vực xuất nhập khẩu, giao thương hàng hóa với đối tác quan trọng như EU.

Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP)

Ngày 8/3/2018, 11 quốc gia, trong đó có Việt Nam, đã chính thức ký CPTPP. CPTPP được xem là thông điệp mạnh mẽ chống lại xu hướng bảo hộ hiện nay trên thế giới CPTPP tạo nên một khu vực kinh tế tự do khổng lồ với phạm vi thị trường khoảng 500 triệu dân và chiếm 13,5% GDP toàn cầu.

Theo tính toán của Trung tâm thông tin và dự báo kinh tế-xã hội quốc gia (Bộ Kế hoạch & Đầu tư), CPTPP sẽ giúp GDP Việt Nam tăng thêm 1,7 tỷ USD, xuất khẩu hơn 4 tỷ USD; và các con số này sẽ tăng tương ứng 1,32% và 4,04% đến năm 2035.

CPTPP đã chính thức có hiệu lực từ ngày 30/12/2018 đối với nhóm 6 nước đầu tiên hoàn tất thủ tục phê chuẩn Hiệp định gồm Mexico, Nhật Bản, Singapore, New Zealand, Canada và Australia. Và ngày 14/1/2019, CPTPP chính thức có hiệu lực tại Việt Nam.

Các thành viên CPTPP đều cam kết xóa bỏ thuế nhập khẩu đối với gần như toàn bộ biểu thuế quan nhập khẩu của nước mình.

Trong Hiệp định CPTPP, Việt Nam cam kết xóa bỏ gần 100% số dòng thuế, theo đó:

- 65,8% số dòng thuế có thuế suất 0% ngay khi Hiệp định có hiệu lực;

- 86,5% số dòng thuế có thuế suất 0% vào năm thứ 4 kể từ khi Hiệp định có hiệu lực;

- 97,8% số dòng thuế có thuế suất 0% vào năm thứ 11 kể từ khi Hiệp định có hiệu lực;

- Các mặt hàng còn lại cam kết xóa bỏ thuế nhập khẩu với lộ trình xóa bỏ thuế tối đa vào năm thứ 16 hoặc theo hạn ngạch thuế quan.

Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA)

Việt Nam và 28 nước thành viên EU. EVFTA cùng với Hiệp định Đối tác Toàn diện và tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) là hai FTA có phạm vi cam kết rộng và mức độ cam kết cao nhất của Việt Nam từ trước tới nay.

Các lĩnh vực cam kết chính trong EVFTA bao gồm: Thương mại hàng hóa; Quy tắc xuất xứ; Hải quan và thuận lợi hóa thương mại; Các biện pháp vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật (SPS); Hàng rào kỹ thuật trong thương mại (TBT); Phòng vệ thương mại (TR); Thương mại dịch vụ; Đầu tư; Cạnh tranh; Doanh nghiệp nhà nước; Mua sắm của Chính phủ; Sở hữu trí tuệ; Phát triển bền vững (bao gồm cả môi trường, lao động); Các vấn đề pháp lý; Hợp tác và xây dựng năng lực.

Trong Hiệp định thương mại Việt Nam - EU, 65% các dòng thuế nhập khẩu từ EU vào Việt Nam sẽ được xóa bỏ ngay vào thời điểm Hiệp định bắt đầu có hiệu lực, phần lớn các dòng thuế còn lại sẽ được dần xóa bỏ theo lộ trình 10 năm, trong đó có các dòng sản phẩm là thế mạnh của EU như ô tô, phụ tùng, rượu vang,... Bên cạnh đó, Việt Nam cũng cam kết xóa bỏ hầu hết các loại thuế xuất khẩu với hàng hóa xuất khẩu sang EU, và cam kết không tăng thuế với các sản phẩm còn lại (bao gồm cả dầu mỏ và than đá). Hiệp định này cũng có 01 Phụ lục riêng quy định về các hàng rào phi thuế đối với lĩnh vực ô tô, đồng thời cũng có một Phụ lục riêng về được phẩm nhằm tạo thuận lợi

cho thương mại giữa Việt Nam và EU trong hai lĩnh vực này.

"Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA) có thể được phê chuẩn vào tháng 6, tháng 7 tới, tức là sau khi Nghị viện châu Âu (EP) kết thúc bầu cử và bắt đầu nhiệm kỳ mới", Chủ tịch Ủy ban Thương mại quốc tế của EP, ông Bernd Lange khẳng định tại cuộc gặp với Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân.

Chuyến công du kéo dài 10 ngày, từ 28/3 đến 8/4 của Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân, với điểm nhấn là thúc đẩy quá trình phê chuẩn Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA) đã tiếp tục thắp lên niềm hy vọng của Việt Nam về khả năng cán đích của hiệp định này.

Tác động của các hiệp định thương mại tự do tới Việt Nam

Các Hiệp định thương mại tự do mà Việt Nam tham gia và thực hiện đã giúp nâng cao kim ngạch xuất nhập khẩu, thu hút nhiều nguồn vốn đầu tư trực tiếp từ nước ngoài (FDI).

Tổng cục Hải quan vừa công bố số liệu thống kê sơ bộ về tình hình xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam năm 2018. Theo đó, tổng trị giá xuất nhập khẩu của Việt Nam năm 2018 đạt 480,17 tỷ USD, tăng 12,2%, tương ứng tăng 52,05 tỷ USD về số tuyệt đối so với năm 2017.

Trong đó, doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đạt 313,21 tỷ USD, tăng 11,7% (tương ứng tăng 32,83 tỷ USD) so với năm 2017. Còn trị giá xuất nhập khẩu của khối doanh nghiệp trong nước là 166,96 tỷ USD, tăng 13% (tương ứng tăng 19,22 tỷ USD) so với năm 2017.

Tính chung, cán cân thương mại của Việt Nam trong năm 2018 đạt mức thặng dư 6,8 tỷ USD, cao gấp 3,2 lần mức thặng dư của năm 2017.

Cụ thể hơn, báo cáo của Tổng cục Hải quan cho biết, tính đến hết tháng 12/2018, tổng trị giá xuất khẩu của Việt Nam đạt 243,48 tỷ USD, tăng 13,2% tương ứng tăng 28,36 tỷ USD so với năm 2017. Trong đó, tổng trị giá xuất khẩu hàng hóa trong năm 2018 của nhóm các doanh nghiệp FDI lên 171,53 tỷ USD, tăng 12,4% (tương ứng tăng 18,98 tỷ USD) so với năm trước, chiếm 70,4% tổng trị giá xuất khẩu của cả nước.

Một số nhóm hàng có trị giá xuất khẩu lớn nhất năm 2018 là điện thoại, dệt may, máy vi tính, máy móc, giày dép, gỗ, thủy sản...

Như vậy, qua những con số thống kê, có thể thấy rằng tác động không hề nhỏ của các hiệp định thương mại tự do tới kinh tế Việt Nam trong năm vừa qua. Việc các cam kết trong những hiệp định thương mại tự do sẽ bước vào giai đoạn cắt giảm thuế sâu sẽ hứa hẹn tạo ra những cú hích lớn cho nền kinh tế Việt Nam, tạo ra nhiều cơ hội cho các ngành hàng xuất khẩu của Việt Nam gia tăng sức cạnh tranh về giá, thúc đẩy các doanh nghiệp sản xuất và xuất khẩu sang các thị trường các nước thành viên FTA.

Asia Business Consulting

Các FTA sẽ tác động tích cực đến việc xây dựng và vận hành thể chế, hình thành nên những nguồn lực quốc gia đủ mạnh mẽ. (Ảnh minh họa. Nguồn: TTXVN)

Bảng tổng hợp các Hiệp định thương mại tự do (FTA) của Việt Nam tính đến tháng 04/2019

STT	FTA	Hiện trạng	Đối tác
FTAs đã có hiệu lực			
1	AFTA	Có hiệu lực từ 1993	ASEAN
2	ACFTA	Có hiệu lực từ 2003	ASEAN, Trung Quốc
3	AKFTA	Có hiệu lực từ 2007	ASEAN, Hàn Quốc
4	AJCEP	Có hiệu lực từ 2008	ASEAN, Nhật Bản
5	VJEPA	Có hiệu lực từ 2009	Việt Nam, Nhật Bản
6	AIFTA	Có hiệu lực từ 2010	ASEAN, Ấn Độ
7	AANZFTA	Có hiệu lực từ 2010	ASEAN, Úc, New Zealand
8	VCFTA	Có hiệu lực từ 2014	Việt Nam, Chi Lê
9	VKFTA	Có hiệu lực từ 2015	Việt Nam, Hàn Quốc
10	VN - EAEU FTA	Có hiệu lực từ 2016	Việt Nam, Nga, Belarus, Armenia, Kazakhstan, Kyrgyzstan
11	CPTPP (Tiền thân là TPP)	Có hiệu lực từ 30/12/2018, có hiệu lực tại Việt Nam từ 14/1/2019	Việt Nam, Canada, Mexico, Peru, Chi Lê, New Zealand, Úc, Nhật Bản, Singapore, Brunei, Malaysia
FTA đã ký nhưng chưa có hiệu lực			
12	AHKFTA	Ký tháng 11/2017	ASEAN, Hồng Kông (Trung Quốc)
FTA đã kết thúc đàm phán nhưng chưa ký			
13	EVFTA	Kết thúc đàm phán tháng 2/2016	Việt Nam, EU (28 thành viên)
FTA đang đàm phán			
14	RCEP	Khởi động đàm phán tháng 3/2013	ASEAN, Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ, Úc, New Zealand
15	Việt Nam - EFTA FTA	Khởi động đàm phán tháng 5/2012	Việt Nam, EFTA (Thụy Sĩ, Na Uy, Iceland, Liechtenstein)
16	Việt Nam - Israel FTA	Khởi động đàm phán tháng 12/2015	Việt Nam, Israel

VỀ CHÚNG TÔI

Công ty TNHH Tư vấn Kinh doanh Á Châu là công ty tư vấn đa dịch vụ hàng đầu tại Việt Nam. Đặt trụ sở chính công ty tại Hà Nội và văn phòng chi nhánh tại Thành phố Hồ Chí Minh, chúng tôi đã thiết lập những tiêu chuẩn cao trong việc cung cấp các dịch vụ tư vấn hiệu quả cho khách hàng trong nước và quốc tế.

Công ty chúng tôi cung cấp dịch vụ tư vấn trên nhiều lĩnh vực hoạt động, bao gồm tư vấn đầu tư; tư vấn cơ cấu tổ chức và quản lý kinh doanh; tư vấn thành lập doanh nghiệp, tư vấn sát nhập và mua lại doanh nghiệp; tư vấn thuế, kế toán, quản lý nhân sự, quy định nội bộ doanh nghiệp và thang bảng lương; thực hiện nghiên cứu thị trường kinh doanh.

Công ty TNHH Tư vấn Kinh doanh Á Châu có nhiều năm kinh nghiệm trong việc hỗ trợ các công ty trong nước và quốc tế hoạt động kinh doanh. Chúng tôi cam kết cung cấp dịch vụ tư vấn hiệu quả, nhanh chóng và đáng tin cậy theo một cách chuyên nghiệp và giải quyết những khó khăn quá tải trong thủ tục hành chính nhà nước của khách hàng để khách hàng có thể tập trung vào công việc phát triển kinh doanh.

Nhiều công ty nước ngoài cũng như các tổ chức, cá nhân trong nước đã lựa chọn công ty chúng tôi là đối tác tin cậy trong việc giúp họ khởi nghiệp và phát triển kinh doanh tại Việt Nam cũng như mở rộng thị trường ra quốc tế.

VĂN PHÒNG HÀ NỘI

Tầng 8, Tòa nhà Anh Minh
Số 36 Hoàng Cầu,
Quận Đống Đa,
Hà Nội, Việt Nam

Tel: +84 24 2280 6622

Email: hanoi@asiabizconsult.com

VĂN PHÒNG TP. HỒ CHÍ MINH

Tầng 5, Tòa nhà PaxSky,
Số 123 đường Nguyễn Đình Chiểu,
Phường 6, quận 3
Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

Tel: +84 24 2280 6622

Email: hcm@asiabizconsult.com